

REGERINGEN

Näringsdepartementet

Regeringsbeslut

I 6

2011-03-17

N2011/1416/E

N2010/2799/E

N2010/1651/E

Bernd Stymer

N2009/6559/E

Väla Gård, Helgarö

N2009/6317/E

64592 Strängnäs

N2009/9079/E

Framställningar i fråga om Sveriges implementering av maskindirektivet och vindkraften m.m.

Regeringens beslut

Regeringen vidtar ingen åtgärd med anledning av framställningarna.

Ärendet

Bernd Stymer, som företrädare för föreningen Skyddamiljön.nu och tidigare för föreningen Svenskt Landskapskydd samt för egen räkning, har inkommit med ett antal framställningar till regeringen med krav på bl. a. att regeringen och riksdagen ingriper och undanröjer det hot som vindkraftverk innebär för människor och djur, att alla maskindirektivets säkerhetsbestämmelser ska gälla även för maskinen vindkraftverk när den sätts i drift i Sverige, att regeringen omedelbart beordrar Arbetsmiljöverket att genast fullgöra sin hittills inte utförda skyldighet att via marknadskontroller konstatera att maskinerna vindkraftverk satts i drift enligt säkerhetsbestämmelserna i maskindirektivet, att maskiner i drift som inte följer säkerhetsbestämmelserna i maskindirektivet stoppas omedelbart för att sedan de säkerställts med erforderlig skyddsanordning få sättas i drift igen, att regeringen omedelbart utreder hur den lagstadgade avspärrningen av områden runt vindkraftverk skall genomföras vid de redan befintliga över tusen vindkraftverken, att kvotplikten för kraftbolagen slopas omedelbart samt att instruktionen till verk och myndigheter omedelbart ändras så att de inte hädanefter ska arbeta för att främja utbyggnaden av vindkraftverk.

Claes-Erik Simonsbacka har inkommit med framställningar till regeringen med begäran om bl. a. att alla beslut om tillåtlighet/bygglov för uppförande av vindkraftverk omedelbart ska upphöra, fram till dess att den svenska lagstiftningen helt är i överensstämmelse med relevanta EU/EG-rättsakter samt med begäran om svar från regeringen på frågor rörande säkerhet och vindkraftverk.

Bengt Lilja har inkommit med begäran om svar på frågan om hur stort område som måste vara avspärrat runt ett vindkraftverk.

Skälen för regeringens beslut

EU använder på produktsäkerhetsområdet en lagstiftningsteknik som i korthet går ut på att det i tvingande lagstiftning endast grundläggande säkerhetskrav fastställs. De grundläggande säkerhetskraven kan kompletteras genom europeiska standarder. Dessa standarder är frivilliga men en produkt som uppfyller vad som anges i en standard som det hänvisats till i direktivet ska anses uppfylla direktivets krav. Lagstiftningstekniken kallas den nya metoden.

Tillverkaren är ansvarig för att de grundläggande kraven uppfyllts. Tillverkaren ska bedöma om produkten uppfyller kraven, i vissa fall ska tillverkaren inhämta en bedömning från en oberoende tredje part, ett s.k. anmält organ. Krav på förhandsgodkännande av myndighet förekommer inte. När tillverkaren intygar att produkten uppfyller kraven i samtliga tillämpliga EU-direktiv ska tillverkaren bl.a. CE-märka produkten innan den släpps ut på marknaden.

Myndigheternas roll är att medverka i regelutformningen samt att genom marknadskontroll utöva tillsyn över att reglerna iakttas. Marknadskontrollen utövas genom riktad stickprovskontroll av produkter på marknaden. Genomförd marknadskontroll är inte ett villkor för att släppa ut produkter på marknaden eller ta dem i bruk.

Vindkraftverk berörs av flera EU-direktiv enligt den nya metoden. Det viktigaste i detta ärende är maskindirektivet.

Det finns standarder för vindkraftverk men dessa standarder hänvisas inte till i maskindirektivet. Standarderna har således ingen rättslig verkan. Några standarder specifikt för vindkraftverk på maskindirektivets område finns således ännu inte. Däremot hänvisas i maskindirektivet till allmänna maskinstandarder som avhandlar olika risker och som är tillämpliga för dessa verk. Ett europeiskt standardiseringsarbete på maskindirektivets område har inletts, som syftar till att ta fram en standard för vindkraftverk. Standarden kommer att behandla frågor som berör tillverkning, drift och underhåll av vindkraftverk. Arbetsmiljöverket deltar sedan 2009 i detta standardiseringsarbete och har där åtagit sig sekretariatsfunktionen. Tillgång till standarder inom ramen för ett direktiv är dock inte ett villkor för att bygga dessa anläggningar. Om sådana standarder saknas, eller om tillverkaren väljer att inte följa befintlig standard ska tillverkaren på annat sätt kunna visa att verket uppfyller direktivets grundläggande krav.

Nu gällande maskindirektiv (2006/42/EG) har i Sverige införlivats genom föreskrifter från Arbetsmiljöverket (Arbetsmiljöverkets föreskrifter om maskiner samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna, AFS 2008:3) med stöd av arbetsmiljölagen (1977:1160) och arbetsmiljöförordningen (1977:1166). Föreskrifterna trädde i kraft den 29 december 2009. Arbetsmiljöverket har tillsynsansvar för marknadskontroll avseende maskindirektivets krav. Enligt miljöbalken 1 kap. 3 § omfattas inte arbetsmiljöfrågor av miljöbalken.

Någon förhandsprövning av myndighet förekommer inte enligt maskindirektivet, eller andra produktdirektiv. Maskindirektivet ställer inte heller några krav på att koppla kraven i direktivet till tillståndsgivning för vindkraft. Detta innebär att Arbetsmiljöverket inte medverkar i den prövning av vindkraft som sker enligt plan- och bygglagen (1987:10) och/eller miljöbalken.

Vindkraftsanläggningar ska prövas enligt plan- och bygglagen och/eller miljöbalken och kommunerna har ett tillsynsansvar. I denna prövning ingår inte att beakta maskindirektivet eller något annat produktdirektiv. Det är som ovan nämnts tillverkarens ansvar att tillse att kraven enligt maskindirektivet följs och byggherrens ansvar att se till att kraven enligt plan- och bygglagen och/eller miljöbalken följs vid uppförande. Arbetsmiljöverket har vad avser maskindirektivet ansvar att bedriva marknadskontroll.

Vad avser inhägnade säkerhetsområden runt vindkraftverk kan noteras att maskindirektivet inte fastställer några precisa krav. Den tolkning som gjorts i Sverige av tillverkare, och i Arbetsmiljöverkets tillsyn, överensstämmer med den som gjorts i andra EU-länder. En kommande standard kan komma att innehålla mer precisa krav.

Arbetsmiljöverket har den 8 februari 2011 inkommit till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartement) med en skrivelse om *Arbetsmiljöverkets arbete med säkerhet på vindkraftverk-regeltillämpning, standardisering och marknadskontroll* (dnr A2011/946/ARM). Som framgår av skrivelsen har myndigheten studerat problemställningen om vilka risker som är kopplade till vindkraft noggrant och inte funnit anledning att ingripa. Arbetsmiljöverket fortsätter dock att skaffa underlag för att få en bild av eventuella risker.

Av redovisningen ovan framgår att maskindirektivet i erforderliga delar har införlivats i svensk lagstiftning samt att den ansvariga tillsynsmyndigheten, Arbetsmiljöverket, arbetar aktivt med frågan. Framställningarna bör därför inte föranleda någon ytterligare åtgärd.

På regeringens vägnar

Maud Olofsson

Eva Centeno López

Kopia till

Claes-Erik Simonsbacka

Bengt Lilja

Arbetsmarknadsdepartementet/ Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö

Miljödepartementet/ Enheten för miljöanalys

Socialdepartementet/ Enheten för plan, bygg och bostad

Utrikesdepartementet/ Enheten för främjande och EU:s inre marknad